

Штабу вугільної галузі України – 60 років

Вугільна галузь вирізняється підвищеною небезпекою виробництва, важкими умовами праці, необхідністю постійного відтворення очисної лінії вибоїв, наявністю великої кількості підприємств і значною чисельністю працюючих. В Україні видобуток і переробка вугілля здійснюються, в основному, в Донецькому та Львівсько-Волинському вугільних і Придніпровському буровугільному басейнах. Отже, до всіх перелічених складнощів додається і велика територіальна розкиданість підприємств вугільної промисловості по країні.

Управляти таким складним господарством ефективно, не заглиблюючись у конкретику реального виробництва, неможливо. Усвідомлення потреби самостійного органу керування вугільною промисловістю України прийшло ще на початку 50-х років минулого століття. Головною умовою реалізації цього керівництво країни висунуло забезпечення обсягів видобутку вугілля на рівні понад 100 млн т на рік. Тільки в 1954 р., коли планові обсяги вуглевидобутку в Україні становили 105,5 млн т, Президія Верховної Ради СРСР 19 квітня 1954 р. прийняла Указ «Про перетворення загальносоюзного Міністерства вугільної промисловості СРСР в союзно-республіканське Міністерство вугільної промисловості СРСР та створення союзно-республіканського Міністерства вугільної промисловості Української РСР». Аналогічний указ від 3 травня 1954 р. прийнято і Верховною Радою Української РСР. На виконання цих указів Рада Міністрів СРСР і Рада Міністрів Української РСР прийняли відповідно постанови від 3 червня 1954 р. № 1094 і від 18 червня 1954 р. № 853 «Питання організації Міністерства вугільної промисловості Української РСР». Тоді ж розташовані в Україні комбінати перетворено на главки.

Відповідно до зазначених документів чисельність центрального апарату міністерства встановлено в кількості 415 осіб, у тому числі міністр і п'ять заступників, з яких один – перший.

Саме тоді і розпочинає свою діяльність Штаб вугільної галузі України. Життя складеться так, що далеко не завжди це буде галузеве міністерство, деякі очільники штабу пропрацюють на своїх посадах досить обмежений термін, в умовах, які не можна порівняти насамперед через різний стан економіки країни, сліпе маніпулювання статистичними дани-

ми, враховуючи велику інерційність у роботі галузі, жодним чином не віддзеркалюючи справжній рівень керування і досягнення тієї чи іншої команди. Тому оцінки мають бути вкрай виваженими, в жодному разі не категоричними. Про це намагалися пам'ятати автори, мають розуміти й читачі цих матеріалів. Але з нагоди 60-річчя штабу вугільної галузі хоча б коротко згадаємо основні етапи його діяльності.

Отже, зі створенням Міністерства вугільної промисловості Української РСР міністром призначають К. І. Поченкова, що до цього працював начальником комбінату «Донецьквугілля» – заступником Міністра вугільної промисловості СРСР. Першим заступником міністра затверджують Д. С. Скляра, який працював начальником комбінату «Ворошиловградвугілля», заступниками призначають А. М. Валентинова, І. П. Івоніна, Є. І. Носика і П. А. Розенка. Після призначення П. А. Розенка в жовтні 1954 р. заступником Голови Ради Міністрів УРСР заступником міністра став А. Я. Самодумов.

Однак бажаного поліпшення стану вугільної галузі республіки досягти не вдалося. Незважаючи на перевищення обсягами вуглевидобутку рівня 100 млн т, завдання 1954 р. не було виконано. У зв'язку з цим у 1955 р. замість К. І. Поченкова міністром призначають А. С. Кузьмича, який до цього працював заступником міністра вугільної промисловості СРСР, першим заступником – Г. В. Красніковського, що до цього працював заступником Міністра вугільної промисловості СРСР. Заступниками міністра затверджують С. В. Голубова, В. А. Ніловського, а пізніше – М. П. Нирцева, С. Б. Островського і М. М. Худосовцева.

У квітні 1956 р. утворено Міністерство будівництва підприємств вугільної промисловості УРСР з чисельністю центрального апарату 462 особи, зокрема, міністр і п'ять заступників. Міністерство очолив Г. В. Красніковський, першим заступником призначено С. В. Голубова, заступниками затверджено А. І. Дикіна, А. Л. Матковського, Б. Я. Седова і П. Г. Шаренка.

У 1956 р. у зв'язку з ліквідацією Міністерства місцевої і паливної промисловості УРСР Мінвуглепрому УРСР передано шахти Місцвугілля. Незважаючи на ці та інші заходи, стан галузі залишався напруженим і потребував кардинальних змін. Керів-

ництво республіки звернулося до союзних органів з проханням про повернення в Україну та призначення Міністром вугільної промисловості УРСР нашого земляка О. Ф. Засядька, відстороненого від посади Міністра вугільної промисловості СРСР, який на той час працював начальником комбінату «Челябінськвугілля». Прохання задовольнили, і 8 серпня 1956 р. Міністром вугільної промисловості УРСР призначають О. Ф. Засядька, його першим заступником – А. С. Кузьмича.

З приходом О. Ф. Засядька стан справ на підприємствах вугільної промисловості України значно поліпшився. Поштовхом для подальшого інтенсивного розвитку галузі стали відомі постанови Ради Міністрів СРСР і ЦК КПРС від 8 жовтня 1956 р. № 1398 «Про невідкладні заходи щодо розвитку вугільної промисловості в УРСР» та № 1400 «Про невідкладні заходи з подолання відставання шахтного будівництва в УРСР».

У результаті з 1957 р. шахти поступово перейшли на перервний робочий тиждень, скорочений шестигодинний робочий день, збільшені тарифні ставки працівникам, зайнятим на видобутку вугілля і у шахтному будівництві, єдине колективне преміювання за виконання плану видобутку вугілля і проведення підготовчих виробок, преміальну оплату за виконання тижневого плану видобутку і багато іншого.

Крім цього, засновано почесний знак «Шахтарська слава» трьох ступенів, з жовтня 1956 р. вугільну промисловість звільнено від передачі місцевим радам і Міністерству оборони УРСР 20 % житлової площі будинків, що здаються в експлуатацію. Передбачалося почати в IV кварталі 1956 р. в Донбасі будівництво додатково 35 шахт загальною річною потужністю 6 млн т і ввести їх в дію в IV кварталі 1957 р., в IV кварталі 1956 р. перевести робітників, що споруджують ці шахти, на семигодинний робочий день і встановити нові тарифні ставки та посадові оклади.

Замість обліку обсягів видобутку вугілля за вагонами введено місячне замірювання, внаслідок цього ліквідовано професію номерника. Ліквідовано також низку інших професій, а численні професії працівників очисних вибоїв перейменовано в єдину – гірник очисного вибою. Були й інші істотні нововведення. Так, заплановано виділити в IV кварталі 1954 р. 1000 і в 1957 р. – 6000 легкових автомобілів для продажу шахтарям за готівку, забезпечити в 1957 р. начальників, головних інженерів та головних механіків автотранспортом, а та-

кож відновлено персональні звання, дозволено на добровільних засадах носіння форменого одягу, придбаного власним коштом.

Варто зазначити, що завдання, передбачені згаданими постановами, в основному виконано у встановлені терміни. І хоча в 1956 р. завдання з видобутку вугілля не виконали, проте загальний обсяг вуглевидобутку зріс у порівнянні з попереднім роком більш ніж на 12 млн т. У наступні роки підприємства працювали стабільно, щорічно нарощуючи вуглевидобуток, поліпшуючи основні техніко-економічні показники. Це стало результатом мудрої, грамотної технічної політики О. Ф. Засядька і його команди.

Подальше щорічне збільшення обсягів проведення підготовчих виробок, впровадження методу підготовки очисних вибоїв за допомогою парних штреків дало змогу на багатьох шахтах перейти від прямого ходу відпрацювання лав на зворотний, а також скоротити вихід породи на поверхню. А це дало підстави впроваджувати потужні конвеєрні установки, застосовувати бункеризацію вугілля, перейти на комплексну механізацію та автоматизацію не тільки очисних і підготовчих вибоїв, а й багатьох шахт.

Однак у зв'язку з реорганізацією керування промисловістю і будівництвом Рада Міністрів СРСР у 1957 р. прийняла постанову про припинення діяльності міністерств і відомств СРСР і утворення раднаргоспів. Разом з іншими міністерствами ліквідовано і Міністерство вугільної промисловості Української РСР, а О. Ф. Засядька призначено начальником відділу Держплану СРСР – міністром СРСР. Апарат управління міністерства став основою для створення центральних апаратів управління Донецького і Луганського раднаргоспів.

Головою Донецького раднаргоспу затвердили І. І. Дядика, який до цього працював другим секретарем Донецького обкому Компартії України, головою Луганського – А. С. Кузьмича, його першим заступником – М. М. Худосовцева. Після затвердження А. С. Кузьмича Головою Всеукраїнського раднаргоспу головою Луганського раднаргоспу призначається М. М. Худосовцев, а при об'єднанні Донецького і Луганського раднаргоспів в один – Донецький він стає його головою.

Зазначимо, що в Україні спочатку було створено 23 раднаргоспи (за кількістю областей), але потім їх кількість скоротили до семи, проте це були великі й потужні об'єднання. Такі економічно міцні раднаргоспи зарекомендували себе досить ефек-

тивною формою керування промисловістю. Адже в їх підпорядкуванні були матеріально-технічні й трудові ресурси, транспорт, фінанси, необмежені можливості будівництва. Не випадково саме під час функціонування раднаргоспів у небувало короткі терміни побудовано і введено в експлуатацію багато шахт і об'єктів інфраструктури.

У січні 1959 р. комбінати «Донецьквугілля» і «Артемвугілля» об'єднали в комбінат «Донецьквугілля», а в січні 1962 р. його знову розділили на «Донецьквугілля» і «Артемвугілля». Комбінати «Луганськвугілля» і «Донбасантрацит» підпорядкували Луганському раднаргоспу, а після його об'єднання з Донецьким – Донецькому.

На виконання рішення союзних органів 23 жовтня 1965 р. Президія Верховної Ради Української РСР прийняла Закон «Про зміну системи органів управління промисловістю і перетворення деяких інших органів управління Української РСР», відповідно до якого знову створено Міністерство вугільної промисловості УРСР. Міністром затверджено М. М. Худосовцева. Першим заступником призначено С. А. Саратікянца, який до цього працював начальником комбінату «Луганськвугілля», заступниками – В. І. Чебанова, А. О. Захарова, О. І. Хохлова, М. П. Нирцева, пізніше – М. К. Гринька, П. М. Іванова, А. О. Манжулу, Є. А. Лопухіна та ін. З лютого 1974 р. першим заступником міністра призначають О. А. Колесова, який до цього очолював комбінат «Макіїввугілля».

Створення Міністерства вугільної промисловості УРСР дало змогу підвищити рівень керування; забезпечити проведення єдиної технічної політики, дієве розв'язання завдань перспективного розвитку галузі, прискорення науково-технічного прогресу, подальше технічне переоснащення; скоротити терміни будівництва та реконструкції шахт і збагачувальних фабрик, широко впроваджувати засоби комплексної механізації видобутку вугілля, більш досконалі і безпечні системи розробки вугільних родовищ; зміцнити виробничу базу шахтобудівних організацій, поширити індустріальні методи будівництва; нарощувати потужності заводів з виробництва та ремонту гірничошахтного обладнання; вдосконалити організацію праці та виробництва, поліпшити житлові й культурно-побутові умови трудящих. Обсяги вуглевидобутку з року в рік невпинно зростали і в 1968 р. перевищили 200 млн т.

У квітні 1974 р. М. М. Худосовцева звільнено від займаної посади. Міністром вугільної промисло-

вості УРСР призначають О. А. Колесова. Першим заступником, який до цього працював генеральним директором виробничого об'єднання «Донецьквугілля», затверджують В. С. Тарадайка, а після його переведення в січні 1978 р. до Держплану СРСР – В. О. Вороніна, що до цього працював також генеральним директором виробничого об'єднання «Донецьквугілля». При новому керівництві обсяг видобутку вугілля зріс порівняно з початком створення міністерства більш ніж вдвічі, у рекордному 1976 р. становив 218,2 млн т.

У наступні роки обсяг видобутку вугілля поступово знижувався. В грудні 1979 р. О. А. Колесова звільнили з посади. Міністром призначають М. К. Гринька, який до цього працював першим заступником Міністра вугільної промисловості СРСР. Йому вдалося дещо стабілізувати роботу підприємств. Обсяги видобутку вугілля встановилися на рівні 190 млн т.

У 1982 р. після смерті В. О. Вороніна першим заступником міністра призначають М. С. Сургая, який до цього працював генеральним директором об'єднання «Донецьквугілля». Варто зазначити, що вугільна промисловість, як ніяка інша галузь народного господарства нашої країни, зазнала численних реорганізацій, які розпочалися із скасування у вересні 1970 р. трестів і великих комбінатів і утворення численних, але більш дрібних комбінатів. Проте такі комбінати були недієздатними, тому відповідно до постанови Ради Міністрів УРСР від 8 серпня 1974 р. № 411 їх перетворено у виробничі об'єднання з видобутку вугілля, які з незначними змінами під назвою державних підприємств існують досі. З 1 січня 1981 р. розукрупнено об'єднання «Первомайськвугілля», «Донбасантрацит», «Красноармійськвугілля», «Шахтарськантрацит», «Макіїввугілля», «Артемвугілля» та утворено, відповідно, об'єднання «Лисичанськвугілля», «Антрацит», «Селидіввугілля», «Жовтеньвугілля», «Советськвугілля», «Дзержинськвугілля».

У березні 1983 р. відповідно до постанови Ради Міністрів УРСР у відання Мінвуглепрому УРСР передано шахтобудівні організації, які перебували в підпорядкуванні Міністерства будівництва підприємств важкої індустрії УРСР. У зв'язку з цим утворено управління «Укрголовшахтобуд», шахтобудівні трести перетворено на комбінати, встановлено додаткову посаду першого заступника міністра з капітального будівництва, на яку призначили досвідченого шахтобудівника, Героя Соціалістичної Праці О. А. Пшеничного, а після його переведення

до союзного міністерства – не менш досвідченого Є. А. Лопухіна. Після смерті Є. А. Лопухіна на цю посаду затверджено П. І. Маросіна, який до цього працював заступником міністра.

У 1985 р. М. К. Гринько йде на наукову роботу, а Міністром вугільної промисловості УРСР призначають М. С. Сургая (до цього – перший заступник міністра), першим заступником – П. М. Бігму (до цього – заступник міністра).

Під керівництвом М. С. Сургая, який на цей час вже мав великий досвід виробничої та управлінської діяльності на всіх рівнях, виконано велику роботу з розвитку видобутку вугілля, технічного переоснащення шахт і розрізів, впровадження прогресивних систем розробки. Керована ним галузь регулярно перевиконувала встановлені виробничі завдання, а шахти Луганської області, що багато років не виконували план, нарешті подолали відставання і стабілізували свою роботу.

На жаль, непродуманими рішеннями союзних органів у вересні 1987 р. ліквідовано Міністерство вугільної промисловості УРСР. Замість нього утворено Донецьке та Луганське державні виробничі об'єднання Мінвуглепрому СРСР (ДВО «Донецькдержвуглепром» і «Луганськдержвуглепром»), а виробничі об'єднання «Олександріявугілля», «Павлоградвугілля» і «Укрзахідвугілля» підпорядковано безпосередньо Мінвуглепрому СРСР.

У жовтні 1988 р. ДВО «Донецькдержвуглепром» і «Луганськдержвуглепром» перетворено у Головні територіальні управління (ГТУ), які до початку 1990 р. за наполяганням страйкових комітетів скасовано, внаслідок чого вугільні виробничі об'єднання Донецької та Луганської областей залишилися без спеціальних органів управління і перейшли у підпорядкування Мінвуглепрому СРСР.

Після численних реорганізацій управління вугільною галуззю України, що почалися з ліквідації трестів і закінчилися скасуванням Мінвуглепрому УРСР, стан справ у галузі різко погіршився. Обсяг видобутку вугілля знизився з 218,2 млн т у 1976 р. до 164,8 у 1990 р., або на 53,4 млн т чи майже на чверть. Накопичилося багато складних технічних, економічних, екологічних, соціальних та інших проблем. Це сталося внаслідок недостатньої уваги насамперед з боку Мінвуглепрому СРСР та інших союзних органів до розвитку вугільних підприємств України, неправильної інвестиційної політики, зниження уваги до Донбасу.

На виконання Декларації про державний суверенітет України, Закону Української РСР «Про еко-

номічну самостійність Української РСР» і Закону СРСР «Про розмежування повноважень між Союзом РСР і суб'єктами Федерації» Верховна Рада Української РСР за пропозицією уряду республіки прийняла постанову про передачу всіх підприємств вугільної промисловості з союзного в республіканське підпорядкування. Для оперативного керівництва в 1990 р. утворено Державний комітет УРСР з вугільної промисловості (Держвуглепром УРСР) з місцем розташування у Києві. Комітет очолив М. С. Сургай. Першими заступниками голови затвердили С. В. Янка і Д. А. Герасимчука, заступниками – В. А. Степанова, Г. В. Спектора, В. В. Толмачова, а після звільнення В. А. Степанова – О. Ф. Остапенка. Це був дуже скрутний період у житті і діяльності штабу вугільної галузі. Ні приміщень, ні кадрів для його формування не було. Становлення Комітету розпочиналося з «нуля», але завдяки злагожденій роботі голови, його заступників і невеликого згуртованого апарату це завдання було успішно розв'язано.

У листопаді 1994 р. Держвуглепром України перетворено в Міністерство вугільної промисловості України. М. С. Сургай як народний депутат України йде на постійну роботу до Верховної Ради. Міністром призначають В. І. Полтавця. Першим заступником затверджують Д. А. Герасимчука, заступниками – В. В. Радченка, В. А. Копилова, В. О. Сидоренка, В. А. Свичкара, О. З. Поштука.

За рік В. І. Полтавця на цій посаді змінив С. В. Поляков, який до цього працював головою Торезької міської ради. Першим заступником міністра призначають Я. М. Підгайного, заступниками – А. П. Зіпіра і О. М. Ковальова. На посаді міністра С. В. Поляков працював з 1 грудня 1995 р. по липень 1996 р. У липні 1996 р. його призначають головою Донецької обласної державної адміністрації, а Міністром вугільної промисловості України – Ю. О. Русанцова.

У зв'язку з переходом В. О. Сидоренка до Донецької обласної державної адміністрації заступником міністра призначають Г. Г. Махова, який до цього працював головним механіком об'єднання «Орджонікідзевугілля». В. В. Радченко призначають директором ДП «УкрНДІпроект».

У липні 1997 р. Ю. О. Русанцов звільняється від займаної посади. Міністром призначається досвідчений керівник, народний депутат С. В. Янко, першим заступником – В. В. Радченко, а заступником – В. К. Шипачов, який працював начальником управління міністерства. На цей час стан справ у вугільній галузі був украй напруженим. Обсяги вуглевидо-

бутку щорічно знижувалися і в 1996 р. становили 74,8 млн т. Тільки завдяки відчайдушним зусиллям і невтомній праці міністра і його команди до кінця 1997 р. основні техніко-економічні показники роботи галузі спочатку стабілізувалися, а потім поступово почали поліпшуватися. Однак через погіршення стану здоров'я у червні 1998 р. С. В. Янко змушений перейти на наукову роботу.

Міністром призначають С. Б. Тулуба, який до цього працював заступником голови Донецької обласної держадміністрації. Першим заступником затверджують В. В. Радченка. На посаду першого заступника з економічних питань затверджують Г. В. Спектора, заступниками – В. І. Новікова, М. О. Маркова, Н. В. Підгорного, Я. М. Підгайного, А. А. Татарінова, Ю. П. Яценка та А. В. Корзуна.

У другій половині 90-х років після тотального закриття шахт припинило існування виробниче об'єднання з багатою історією «Стахановвугілля», а виробниче об'єднання «Укрзахідвугілля» з січня 1999 р. розділено на об'єднання «Львіввугілля» та «Волиньвугілля».

З ліквідацією трестів і утворенням об'єднань, а пізніше холдингових компаній керівників шахт почали називати директорами, керівників об'єднань – генеральними директорами, а холдингових компаній – головами правлїн.

У кінці 1999 р. (15 грудня) Міністерство вугільної промисловості України в черговий раз ліквідували у зв'язку з утворенням Міністерства палива та енергетики, до якого увійшов Державний департамент з управління підприємствами вугільної промисловості країни.

Варто зазначити, що багатостраждальна вугільна галузь весь час перебуває у стадії реорганізації. Міністерство вугільної промисловості України періодично то ліквідується, то відновлюється. Але його функції завжди переймає на себе інша структура, що не має таких повноважень та має ті самі обов'язки. Справжній штаб вугільної галузі працює завжди, і не має значення, що він називається ДВО, ДТУ, Держдепартамент, Держкомітет, Департамент чи інакше. А те, що очолює цей штаб не міністр, а, наприклад, перший заступник міністра багатопрофільного міністерства, лише зумовлює керівний орган працювати ще відповідальніше і робити все, щоб підприємства галузі не відчували незручностей у своїй роботі. Хоча, безумовно, досягти цього неймовірно важче, ніж маючи статус галузевого міністерства. Важко уявити, які ще форми органу управління галуззю підкине нам життя, та все одно

без свого штабу вугільна галузь, поки вона існує, не залишиться.

У другій половині 90-х років з'явився новий управлінський підрозділ – Українська державна компанія з реструктуризації підприємств вугільної промисловості (Укрвуглеструктуризація) з філіями в окремих вугільних регіонах країни.

У 2003 р. ліквідовано Державний департамент вугільної галузі. Відбулися істотні зміни в управлінні вугільними підприємствами та організаціями на місцях. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1363 з метою виконання Указу Президента України від 6 липня 2004 р. № 752 «Про заходи щодо підвищення ефективності управління вугільною галуззю та її розвитку» утворено Національну акціонерну компанію ВАТ «НАК «Вугілля України», що об'єднала всі вугільні підприємства державної форми власності. Її очолив спочатку О. І. Хохотва, а потім – В. І. Новіков.

Указом Президента України від 25 липня 2005 р. № 1123 Міністерство палива та енергетики України реорганізовано шляхом виведення з його складу Міністерства вугільної промисловості України. Очолив відновлений Мінвуглепром В. С. Тополов, який до цього працював першим заступником Міністра палива та енергетики України, його першим заступником затверджено В. І. Новікова, а заступниками – А. В. Корзуна, А. В. Сабініна, В. В. Фічова і О. К. Францишка.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2005 р. № 989 ВАТ «НАК «Вугілля України» скасовано.

4 серпня 2006 р. Верховна Рада України сформувала новий склад Кабінету Міністрів України. Міністром вугільної промисловості вдруге призначено С. Б. Тулуба. Першими заступниками міністра – Ю. Є. Зюкова, В. В. Радченка, заступниками міністра – А. В. Болотова, О. Г. Гнатцова, В. В. Фічова і Д. Д. Петренка. Підприємства галузі спочатку працювали стабільно, за раніше заданою програмою. За 2006 р. завдання з видобутку вугілля виконано як у цілому по Україні, так і підприємствами, підпорядкованими безпосередньо міністерству, а загальний обсяг вуглевидобутку перевищив обсяг попереднього на 2,3 млн т. Проте у 2007 р., порівняно з попереднім 2006 р., видано на-гора майже на 5 млн т вугілля менше, погіршено інші основні техніко-економічні показники: середньодобовий видобуток, навантаження на очисні вибої, їх посування, продуктивність праці робітників з видобутку та ін. Постійно зменшується кількість працюючих ос-

новних професій. Збільшилися тільки зольність видобутого і відвантаженого споживачам вугілля, собівартість його видобутку, ціна, збитки.

У грудні 2007 р. Міністром вугільної промисловості України знову призначають В. І. Полтавця, першим заступником – А. К. Францишка, а після його звільнення – С. П. Офіцєрова, заступниками – Ю. Б. Грядущого, А. В. Корзуна, М. В. Склярова, Г. С. Чобаняна і Ю. П. Яценка.

У 2008 р. видобуто близько 7 млн т вугілля понад встановлене завдання, а порівняно з 2007 р. обсяги видобутку зросли майже на 2,3 млн т. Однак у 2009 р. через об'єктивні причини завдання з вуглевидобутку хоча і виконувалися, але його обсяг за 8 міс. на 4,7 млн т менше, ніж за відповідний період попереднього року.

У березні 2010 р. Міністром вугільної промисловості України призначають Ю. П. Яценка, який до цього працював заступником і першим заступником міністра та першим заступником Голови Національного агентства України із забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, першим заступником – Ю. Я. Чередниченка, заступниками – В. В. Фічова, І. М. Поповича, Л. О. Дудку і О. В. Пшеничку.

9 грудня 2010 р. – чергова реорганізація. Міністерство палива та енергетики України реорганізують у Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. Вуглепром входить до складу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, а очолює його перший заступник міністра І. М. Попович. Буремні події кінця 2013 – початку 2014 р.: новий склад Кабінету Міністрів України, і з квітня 2014 р. Вуглепром очолює перший заступник міністра Ю. Є. Зюков.

Зараз стан вугільної галузі надкритичний. Вплив політичних подій в Україні, безпосереднє захоплення значної частини основних вуглевидобувних регіонів Донецької і Луганської областей зовнішнім агресором, нищівне руйнування промислових об'єктів та інфраструктури – все це можна порівняти з ядерним ударом по вугільній галузі країни. У цих умовах недоречно аналізувати темпи

нарощування потужностей шахтного фонду і оновлення очисної лінії вибоїв, будівництва нових шахт і розрізів і технічного переоснащення діючих, захисту соціальних прав працівників галузі та їхніх родин і т. д.

Тому рішення про пуск у поточному році однієї-єдиної в країні нової шахти № 10 «Нововолинська» можна вважати великою перемогою. Основними завданнями постають цивілізоване закриття непривабливих для інвестора шахт та мінімізація негативних соціальних наслідків для працівників галузі та жителів вуглевидобувних регіонів. Усі ці виклики-завдання сучасний штаб вугільної галузі має оперативно розв'язувати з мінімальними втратами. Зважаючи на перелічене і загальний стан економіки країни, перше завдання для вугільної галузі на цьому трагічному етапі – виживання. Воно, звичайно, надто складне і важливе. Проте будь-яка криза і навіть будь-яка війна рано чи пізно закінчуються. Штаб вугільної галузі тому і штаб, що розв'язує не лише тактичні завдання, а й стратегічні, не забуває про майбутнє. Сподіваємося і віримо, що етап відродження і розвитку галузі ще попереду.

Наостанок згадаємо улюблені слова М. С. Сургая: «Перемога може прийти і за хвилину до поразки, треба тільки вірити в неї і боротися до кінця!»

*С. П. Фіщенко,
гірничий інженер,
канд. техн. наук*

ЛІТЕРАТУРА

1. *Шахтеры* Украины – Герои Труда/ Н. Сургай, С. Фищенко.– УкрНИИпроект. – К., 2001. – 154 с.
2. *Выдающиеся горные инженеры и специалисты угольной промышленности Украины*/ Н. Сургай, С. Фищенко.– Универитетское издательство «Пульсары». – К., 2003. –420 с.
3. *Штабу угольной отрасли – 50!* / Н. Сургай, С. Фищенко.– УкрНИИпроект. – К., 2004. – 124 с.
4. *Самозабвенный труженик угольного фронта* (к 100-летию со дня рождения К. И. Поченкова /Н. Сургай, С. Фищенко.– ГП «Редакция газеты «Сбойка». – Киев-Луганск. 2005. – 224 с.